

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ERNESTO CHE GUEVARA

**iki... üç...
daha fazla vietnam**

Türkiye Yayını :
YAR YAYINLARI
Mayıs 1976, İstanbul

Dizgi - Tertip :
ALTUĞ MATBAASI

Baskı :
ZAFER MATBAASI

Kapak Filmi :
EBRU GRAFİK

Kapak Baskısı :
TEKİN OFSET

Cilt :
ŞEHİR MÜCELLİTHANESİ

YÖNETİM YERİ :
Ticarethane Çıkmazı
Bozkurt Han, 25/1
Cağaloğlu - İstanbul

ernesto che guevara

iki... üç...
daha fazla
vietnam

Türkçesi :
Günay Cem

YAR YAYINLARI
P.K. 37 - İstanbul

**«Şimdi akkor zamanıdır
ve yakında yalnız ışık
görülecektir.»**

MARTİ

Son dünya savaşının bitimi üzerinden yirmibir yıl geçti ve çeşitli yayınlar Japon yenilgisiyle simgelenen bu olayı çeşitli dillerde kutlamaktalar. Dünyanın farklı kamplara bölündüğü birçok nüfuz alanında reklam için sergilenen bir iyimserlik havası hüküm sürmekte.

Dünya savaşı olmaksızın yirmibir yıl —bu, aşırı cepheleşmeler, şiddetli çatışmalar ve ani değışimler çağında çok uzun bir süre gibi gözükmektedir. Ancak uğrunda savaşmaya hepimizin hazır olduğı barışın pratik sonuçlarını (sefalet, dünyanın büyük bölümlerinin aşağılanması ve gittikçe artan sömürü) tahlile girişmeden, bu barışın gerçek barış olup olmadığı sorusuyla karşılaşırız.

Bu görüşlerin amacı Japonya'nın teslim olmasından beri birbirini izleyen çeşitli yerel anlaşmazlıkların tarihi bir sergilenmesi değıldir; görevimiz

bu sahte barış yıllarında yapılan sayısız ve gide-rek artan içsavaşların bilançosunu çıkartmak da değildir. Bu uygunsuz iyimserliğe karşı, Kore ve Vietnam savaşlarını gözönüne getirmek bize yet-mektedir. İlk olayda, ülkenin kuzey bölümü çetin savaş yıllarından sonra kendini bomba çukurla-rıyla kaplı, fabrikasız, okulsuz ve hastahanesiz, on milyon nüfusu barındıracak herhangi bir sığınak-tan yoksun, modern savaş olayını tanıyan korkunç bir harabeye dönüşmüş buldu.

Askeri açıdan Birleşik Devletler'e bağımlı olan, Birleşmiş Milletler'in aldatıcı bayrağı altındaki birçok ülke, bu milliyetlerden askerlerin büyük öl-çüde katılması ve Güney Kore halkının toplar için yem olarak kullanılmasıyla bu savaşa müdahale-de bulundular.

Öte yandan Kore ordusu ve halkı ve Çin Halk Cumhuriyeti gönüllüleri, Sovyet askeri cihazından ikmal ve destek almaktaydılar. Kuzey amerikalı-lar tarafında ise termonükleer silahlar dışında sı-nırlı olarak bakteriyolojik ve kimyevi silahların kullanılması dahil yoketme silahları denenmek-teydi.

Vietnam'da, bu ülkenin yurtsever güçleri ta-rafından üç emperyalist güce karşı sürdürülen as-keri eylemler hemen hemen kesintisiz bir dizi ha-linde birbirini izlemekteydi. Bu emperyalist güç-ler, Hiroşima ve Nagasaki bombardımanlarından sonra gücü tükenen Japonya, kolonilerini bu mağ-lup ülkeden Çinhindi'ne çeken ve zor anlarda ver-diği sözleri tutmayan Fransa ve anlaşmazlığın bu son aşamasında Birleşik Devletlerdi.

Bütün kıtalarda sınırlı cepheleşmeler vardı; oysa Amerika kıtasında, Küba Devrimi alarm işa-

retleriyle bu bölgenin önemi üzerine dikkati çekinceye ve Küba Devrimi, onu, önce Domuzlar Körfezi'nde ve sonra Ekim Krizi'nde kıyılarını savunmaya zorlayan emperyalistleri öfkelen dirinceye kadar, uzun süre yalnız kurtuluş savaşları ve askeri cunta girişimleri olmuştu. Küba yüzünden kuzey amerikalılarla Sovyetler arasında bir çatışmaya gidilmiş olsaydı, bu son olay çok büyük boyutlara varan bir savaşa neden olabilirdi.

Ancak bugün çelişkilerin odak noktası Çin'in di ülkeleri ve onlara sınırı olan ülkelerde bulunmaktadır. Laos ve Vietnam içsavaşlarla sarsılmaktadır, ancak Kuzey Amerika buraya tüm kuvvetleriyle girdikten ve tüm bölge her an patlayacak tehlikeli bir saniyeli tapan haline geldikten hemen sonra, içsavaşların niteliği değişmektedir.

Vietnam'daki cepheleşme çok keskin biçimler aldı, fakat bu savaşın tarihi sergilemesini yapmak da amacımız değildir. Biz bazı dönüm noktalarını belirtmekle yetineceğiz. 1954'deki ezici Dien Bien Phu yenilgisinden sonra, ülkeyi iki bölgeye ayıran ve Vietnam'ı kimin yöneteceği, ülkenin tekrar nasıl birleştirileceği konusunda karara varmak amacıyla, 18 aylık bir süre içinde seçimlerin yapılmasını kabul eden Cenevre antlaşması imzalandı. Kuzey amerikalılar bu belgeyi imzalamadılar ve kendi emellerine uygun bir adamın Fransa'nın kuklası Kral Bao Dai'nin yerine geçirilmesi için hileler başladı. Bu kişi de trajik sonu —emperyalizm tarafından suyu sıkılmış portakal— herkes tarafından bilinen Ngo Dinh Diem'di.

Antlaşmanın imzalanmasından sonraki aylarda halk güçleri kampında iyimserlik hüküm sürmekteydi. Ülkenin güneyindeki fransızlara karşı

mücadelenin dayanak noktaları parçalanmıştı ve artık antlaşmanın uygulanması beklenmekteydi.

Ancak Birleşik Devletler'in tüm tahrif metodlarını uygulayarak kendi isteklerini seçim sandıklarına zorla kabul ettirmesi dışında bir seçim olmayacağını yurtseverler kısa sürede kavradılar. Ülkenin güneyindeki çarpışmalar yeniden başlamıştı. Bu çarpışmalar, kukla ordular sayıca azalıp her türlü mücadele güçlerini yitirirlerken, Kuzey Amerika ordusunun hemen hemen yarım milyon istilacıya ulaştığı ana kadar gittikçe artarak yoğunlaşmıştı.

İki yıl kadar önce kuzey amerikalılar, Vietnam Demokratik Cumhuriyeti'ni sistemli bir biçimde bombalamaya başlamışlardı —güneyin mücadele gücünü azaltmak ve görüşmelere zorlamak için yeni bir deney. Başlangıçta bombardımanlar az yada çok tecrit edilmişti ve kuzeyden gelebileceği varsayılan provakasyonlara karşı baskı tedbirleri olarak saklı tutulmaktaydılar. Sonraları, ülkenin kuzey kesiminde her türlü uygarlık izini yok etmek amacıyla Birleşik Devletler hava kuvvetleri tarafından yürütülen dev bir süreklilik avına dönüşürülecek olan bu bombardımanlar, yoğun ve sistemli olarak artırıldı. Bu, hüznün verici bir şöhrete ulaşan tırmanmanın bir bölümüydü.

Vietnam uçaksavar birliklerinin yığılma savunmalarına, düşürülen 1700'den fazla uçağa ve sosyalist kampın malzeme yardımına rağmen yankee dünyasının maddi savaş hedeflerinin büyük bir bölümü gerçekleşti.

Şu acı bir gerçektir: tamamıyla ihmal edilmiş bir dünyanın özlem ve zafer umutlarını simgeleyen bu ulus, Vietnam, trajik biçimde yalnızdır. Bu

halk güneyde hemen hemen korunmasız, kuzeyde birkaç savunma olanağı ile fakat daima yalnız olarak Kuzey Amerika tekniğinin yıpratıcı şiddetine yiğitçe dayanmak zorundadır. Vietnam halkı için ilerici dünyanın dayanışmasında, Roma sirklerinde gladyatörler için pleblerin teşvik naralarına benzer acı bir alay zevki var. Sözkonusu olan, saldırıya uğrayana başarı dilemek değil, onun kade-rini paylaşmak, ona ölümden yada zaferde yoldaş olmaktır. Vietnam'ın terkedilmişliğini tahlil ederken insanlıkta var olan bu aykırılık gırtlığımızı sıkıyor.

Kuzey Amerika emperyalizmi saldırganlıktan suçludur; cinayetleri müthiştir ve tüm yerküreye yayılmıştır. Bunu biliyoruz! Vietnam'ı sosyalist toprakların yara almaz bir parçası durumuna getirmek için belki dünya çapında bir savaş rizikosunun göze alınabileceği ama Kuzey Amerika emperyalistlerinin de bir karara zorlanacağı hüküm anında tereddüt edenler de suçludur. Sosyalist blokun iki büyük gücünün temsilcileri tarafından uzun zamandan beri devam ettirilen bir sövmeye ve çelmeleme savaşını sürdürenler de suçludur.

Öyle ise dürüst bir cevaba varmak için soralım: bu iki savaşan güç arasında tehlikeli bir denge politikasının yürütüleceği Vietnam yalnız bırakılmış mıdır, yoksa bırakılmamış mıdır? Ve bu halk hangi yüceliği kanıtlamaktadır! Hangi sarı-sılmazlığı, yiğitliği gün yüzüne çıkarmaktadır! Bu mücadele dünya için hangi dersi gizlemektedir.

Patlayıcı güçte ve gittikçe artan yoğunlukta ortaya çıkan sınıf çelişkilerinin keskin köşelerini törpülemek için gerekli reformlardan bazılarını yürütmeyi Başkan Johnson'un ciddi olarak düşü-

nüp düşünmediğini daha uzun bir süre bilmeyeceğiz. Kesin olan, savaşın şatafatlı kisvesi altında kamuoyuna yapılan açıklamaların Vietnam çirkefinde boğulduklarıdır.

En büyük emperyalist güç, bağrında yoksul ve geri bir ülkenin yolaçtığı kan kaybını hissetmekte ve efsanevi ekonomisi savaş yorgunluklarının kötü sonuçlarından etkilenmektedir. Tekeller için en kolay ticaret olan öldürme olayı sona ermektedir. Yeterli sayıda bile olmayan konvansiyonel silahlar, işte mükemmel Vietnam askerlerinin sahip oldukları herşey. Bundan başka anavatanlarına, toplumlarına olan sevgileri ve her sınava karşı koyan cesaretleri. Ama emperyalizm Vietnam'da inatla çırpınmakta, bir çare bulamamakta ve endişeyle onu bu tehlikeli olaydan yüzakıyla çıkarma olanağı sağlayacak birini aramaktadır. Ancak Kuzey'in «Dört Noktası» ve Güney'in «Beş»i cepheleşmeyi daha da sertleştirerek onu olduğu yere mıhlamaktadır.

Herşey, yalnızca bir dünya savaşı çıkmadığı için barış olarak adlandırılan bu utanç verici barışın, kuzey amerikalıların kabul edilemeyecek ve geri aldırılmayacak bir adımı dolayısıyla yeniden bozulma tehlikesiyle karşı karşıya olduğuna işaret eder görünmektedir.

Ve bize, dünyanın ezilmişlerine düşen rol hangisidir? Üç kıtanın halkları Vietnam örneğini görmekte ve ondan ders almaktadırlar. Emperyalistlerin insanlığı savaş tehdidiyle şantaja çalıştığı gerçeği ışığında, doğru cevap savaştan korkmaktır. Karşı karşıya geline her cepheleşme noktasında amansızca ve aralıksız saldırmak, işte halkların genel taktığı bu olmalıdır.

Ama yiğitçe ve sabırla katlandığımız bu acı-nacak barışın yok olduğu yerde, orada, bizim görevimiz nedir? Her ne pahasına olursa olsun kendi kurtuluşumuzu sağlamak.

Dünya tümüyle çok karmaşık bir görünümündedir. Kurtuluş görevi, ihtiyar Avrupa'nın kapitalizmin tüm çelişkilerini hissedecek derecede gelişmiş olan, ancak emperyalist rotayı izleyemeyecek ve bu yola artık başlayamayacak kadar zayıf olan birçok ülkesini beklemektedir. Önümüzdeki yıllarda çelişkiler orada patlayıcı bir özellik kazacaktır, ancak sorunlar ve çözümü bizim bağımlı ve ekonomik bakımdan geri bıraktırılmış halklarımızın sorunlarından farklıdır.

Emperyalizmin başlıca sömürü alanı geri bıraktırılmış üç kıtayı, Amerika, Asya ve Afrika'yı kapsamaktadır. Her ülkenin kendi özel karakteristikleri varsa da tüm olarak kıtalar, benzer özellikler göstermektedirler.

Amerika az yada çok homojen bir yapı gösterir, Kuzey Amerika tekeli sermayesi hemen hemen bütün bölgede mutlak egemenliğe sahiptir. Kukla hükümetler yada zayıf ve korkak hükümetler, yankee beylerinin emirlerine karşı çıkmamaktadırlar. Kuzey amerikalılar politik ve ekonomik egemenliklerinin doruğuna hemen hemen eriştiler, onlar için daha fazla bir ilerleme artık pek mümkün değildir; durumdaki her değişiklik egemenliklerinin gerilemesine dönüşebilir. Politikaları elde ettiklerini korumaktır. Davranış ilkeleri bugün, hangi tip olursa olsun, kurtuluş hareketlerinin boğulması için kaba kuvvet kullanılmasına kadar düşmüştür.

«İkinci bir Küba'ya izin vermeyeceğiz» parolası ardında, Dominik Cumhuriyeti'ne karşı yada daha önceleri Panama katliamında olduğu gibi, veya mevcut düzendeki bir değişikliğin çıkarlarını tehlikeye düşürebileceği Amerika'nın her noktasında yankee birliklerinin müdahaleye hazır oldukları yolundaki o tek anlamlı uyarıda da, kendileri için özel bir riziko olmaksızın saldırı tehdidi gizlenmektedir.

Bu politika hemen hemen hiç cezalandırılmaksızın sürdürülebilmektedir. OAS (*) gözden düşmüş de olsa rahat bir maskedir. B.M. ise gülünç yada trajiğe varan bir etkisizliktedir. Bütün Amerika ülkelerinin orduları kendi halklarını ezmek için hazır beklemektedirler. Suçun ve hıyanetin enternasyonalı artık fiilen biçimlenmiştir.

Diğer taraftan yerli burjuvaziler emperyalizme karşı direnmeyle karşılık verme yeteneğini —eğer hiç bu durumda olabilmişlerse— tamamen kaybetmişlerdir ve yalnızca emperyalizmin arka lambalarını oluşturmaktadırlar. Sosyalist devrimi yada devrimin taslağını yapmaktan başka alternatif yoktur artık.

Asya çeşitli karakteristikler taşıyan bir kıtadır. Bir dizi avrupalı sömürgeci güce karşı verilen kurtuluş savaşları az yada çok ilerici hükümetlerin kurulmasına sebep oldu, bunu izleyen gelişme kimi durumlarda ulusal kurtuluşun asıl hedeflerinin netleşmesini sağlarken, kimi durumlarda da emperyalizmin işine gelen durumlara dönüldü. Ekonomik açıdan bakılırsa ABD, Asya'da az kaybedip

(*) OAS, Amerika Devletleri Örgütü (Organisation for American States)

çok kazanacaktı. Oradaki değişiklikler Birleşik Devletler'i kayırmaktadır; öteki yeni-sömürgeci güçleri yerlerinden söküp atmak ve kimi zaman doğrudan, kimi zaman Japonya'nın devreye sokulmasıyla yeni ekonomik etki alanları elde etmek için çarpışılmaktadır.

Ancak, özellikle Çinhindi yarımadasında, Asya'ya, çok önemli bir yer sağlayan ve Kuzey Amerika emperyalizminin dünya askeri stratejisinde önemli rol oynayan, özel politik koşullar vardır. Emperyalizm en azından Güney Kore, Japonya, Taiwan, Güney Vietnam ve Tayland yoluyla Çin'i çember içine almayı sürdürmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin askeri çembere alınması ve Kuzey Amerika sermayesinin daha ele geçirilmemiş bu büyük pazarlara girme hırsı, bunların her ikisi de, Vietnam bölgesi dışında görünüşteki dengeye rağmen Asya'yı günümüz dünyasının en patlayıcı merkezlerinden biri durumuna getirmektedir.

Emperyalistlerin desteklediği İsrail ile bu bölgenin ilerici ülkeleri arasındaki soğuk savaşın nereye götüreceği önceden görülmeksizin, coğrafi olarak bu kıtanın bir bölümünü oluşturan ancak kendine özgü çelişkileriyle Yakın Doğu kaynama noktasında bulunmaktadır. Bu dünyayı tehdit eden diğer bir volkandır.

Afrika için belirleyici olan, yeni-sömürgeci istila için hemen hemen bakır bir toprak olmasıdır. Aslında sömürgeci güçleri, kesin karakterdeki eski ayrıcalıklarından belirli bir kapsam içinde vazgeçmeye zorlayan değişiklikler oldu. Ama bu gelişmeler bozulmadan sonuna kadar götürülürse, sömürgeciliği kolayca ekonomik egemenliği ilgilendirir.

diren yeni-sömürgecilik izler. Birleşik Devletler bu bölgede sömürgeye sahip değil. Ama bugün, müttefiklerinin eskiden kıskançça korudukları av alanlarına girmek için mücadele ediyor. Afrika'nın, Kuzey Amerika emperyalizminin stratejik planlarında, onun uzun süreli yedeğini gösterdiği iddia edilebilir: Şimdiki yatırımları yalnız Güney Afrika Birliği'nde önemlidir ve diğer emperyalist güçlerle şiddetli bir rekabetin (şimdiye kadar barışçı karakterdeki) doğmasına yolaçacak şekilde Kongo'ya, Nijerya'ya ve diğer ülkelere girmeye başlamıştır. Tekellerinin tatlı kârlar yada büyük hammadde kaynakları kokusu aldığı yerkünün her noktasında yatırım yapma hakkı isteğinin dışında, Kuzey Amerika emperyalizminin daha hâlâ savunacağı büyük çıkarları yok.

Bütün bu olaylar, halkların uzun yada kısa vadedeki kurtuluş şansları hakkındaki soruyu haklı çıkarmaktadır. Afrika'yı tahlil ederken, mücadelenin biraz şiddetle Portekiz sömürgeleri Gine, Mozambik ve Angola'da sürdürüldüğünü görüyoruz. Birincisinde büyük başarı, diğer ikisinde alçalıp yükselen başarıyla. Kongo'da halen Lumumba'nın yerine geçenlerle Çombe'nin eski suç ortakları arasında bir mücadele olduğunu da görüyoruz; öyle bir mücadele ki, savaş gizlice sürüp gitmesine rağmen, şu anda ülkenin büyük bir bölümünü kendi özel kazanç çıkarları dahilinde «barışa» kavuşturmuş olan ikinciler lehine bitecek gibi gözükmemektedir.

Rodezya'da sorun başka biçimde ortaya çıkmaktadır: İngiliz emperyalizmi, emrine amade bulunan tüm mekanizmaları, halen sahibi olduğu ik-

tidarı beyaz azınlığın eline vermek için kullanmaktadır. Bu güç alışlagelmiş diplomatik hüneriyle —türkçesi sahtekarlık— dışarıya karşı, Ian Smith yönetimi tedbirleri karşısında duyduğu nefret edebiyatını yaydığı, kurnazca bir tutum izleyen bazı Commonwealth ülkelerinin desteklediği ingiliz emperyalizminin uzlaşmacı uyduları olan yada olmayan Kara Afrika ülkelerinin büyük bir bölümü tarafından saldırıya uğradığı halde, İngiltere açısından anlaşmazlık kesin olarak resmi değildir. Kara yurtseverlerin giriştiği çabalar silahlı bir ayaklanma biçimini alır ve bu hareket komşu Afrika devletleri tarafından da etkince desteklenirse Rodezya'daki durum büyük ölçüde patlayıcı olabilir. Ama şimdilik tüm sorunlar B.M., Commonwealth yada OEA gibi kayıtsız örgütlerde görüşülüyor. Her ne olursa olsun Afrika'nın politik ve toplumsal gelişmesi şimdiden kıtasal ölçekte bir devrimci durum sezinletmemektedir. Portekizlilere karşı kurtuluş mücadeleleri zafere ulaştırılmalıdır, ancak Portekiz, emperyalistlerin toplam kataloğu içerisinde hiçbir şey ifade etmemektedir. Devrimci önemi olan cepheleşmeler, tüm emperyalist cihazı sürekli zor durumda tutan cepheleşmelerdir; bu yüzden üç Portekiz sömürgesinin kurtuluşu ve devrimlerinin derinleşmesi için savaşmayı doğal olarak bırakmıyoruz.

Güney Afrika'nın yada Rodezya'nın kara kitleleri kendi devrimci mücadelesini ele alır almaz, yada, ülkelerinin yoksul kitleleri insanca bir yaşam için haklarını yönetici oligarşilerin elinden koparmaya koyulursa Afrika için yeni bir çağ başlayacaktır. Şimdiye kadar bir subay grubunun di-

ğeri yerine geçtiği, yada artık kendi tabakalarının çıkarlarına veya hükümet işlerini gizlice yöneten güçlerin çıkarlarına hizmet etmeyen yöneticileri devirdiği askeri cuntalar birbirini izlemektedir. Ancak halkın yüklendiği ayaklanma hareketleri yoktur. Kongo'da bu uyartıcı ilaçlar Lumumba'nın anısı nedeniyle yeniden, geçici olarak verildi, fakat bunlar son aylarda etkinliklerini yavaş yavaş yitirdiler. Asya'da durum gördüğümüz gibi patlayıcıdır, anlaşmazlık olan yerler yalnız mücadele verilen Vietnam ve Laos değildir. Dolaysız kuzey amerikan saldırısının her an başlayabileceği Kamboçya da bunlardan biridir; aynı şekilde Tayland, Malezya ve tabii Endonezya (gericilerin iktidarı ele geçirmesiyle birlikte bu ülkenin Komünist Partisinin parçalanmasına rağmen, orada artık son sözün söylendiğini sanmayalım) ve tabii ki Yakın Doğu.

Latin Amerika'da elde silah savaşılmaktadır. Guatemala, Kolombiya, Venezuela, Bolivya ve Brezilya'da bu yoldaki ilk adımlar şimdiden atılmıştır. Birden ortaya çıkan ve sonra tekrar sönen direnmenin daha başka odak noktaları da var. Fakat bu kıtanın tüm ülkeleri zaferle sonuçlanması için sosyalist yapıda bir hükümet kurulmasından daha az hiçbir şeyle yetinemeyen bir mücadeleyi kaldıracak olgunluktadır.

Bu kıtada Brezilya'nın özel durumu dışında, pratik olarak tek dil konuşulur. İspanyolca konuşanlar, her iki dilin benzerliği dolayısıyla Brezilya halkıyla da anlaşabilmektedirler. Bu ülkelerin sınıflarının benzerliği o kadar büyüktür ki, bunlar öteki kıtalarda olduğundan çok daha noksansız bir

«uluslararası-amerikan» ortaklığı ulaşmaktadırlar. Dil, gelenekler, din ve ortak efendi onları birleştirmektedir. Sömürünün derecesi ve biçimleri, Amerika'mız ülkelerinin büyük bir bölümünde, sömürenlerle sömürülenler için meydana gelen sonuçlarında benzeşmektedir ve isyan onun kucağında gittikçe hızlanarak olgunlaşmaktadır.

Kendimize sorabiliriz: Bu isyan hangi meyveleri olgunlaştıracaktır? Hangi karakteri taşıyacaktır? Amerika'daki mücadelenin benzer özellikleri yüzünden, uygun şartların olgunlaştıklarında kıtasal boyutlara varacağını uzun süreden beri savunmaktayız (*). Amerika, insanlığın birçok büyük kurtuluş savaşının sahnesi olacaktır.

Bugün etkin olarak yürütülen mücadeleler kıta çapındaki bu mücadeleyle ölçüldüğünde yalnızca sergüzeştirler. Ama bu mücadeleler, insanın tam özgürlüğü için verilen savaşın bu son aşamasında gerekli kan borcunu ödemiş kişiler olarak Amerika tarihine geçecek olan kahramanları yaratmıştır. Bunlar arasında, Guatemala'da, Kolombiya'da, Venezuela'da ve Peru'da devrimci hareketler içerisinde yükselmiş kişilerin, partizan şeflerinden Turcios Lima'nın, Lobaton ve Luis de la Puente Uceda'nın isimleri olacaktır.

Bununla beraber halkın etkin seferberliği, ona yeni liderler yaratmaktadır: Guatemala'da sancağı César Montes ve Yon Sosa taşımakta, Kolombiya'da bunu Fabio Vazquez ve Marulanda yapıyor, Venezulla'nın batısında Douglas Bravo ve El Bachiller'de Américo Martin sorumlulukları altındaki cepheleri yönetiyorlar.

(*) Che Guevara: «Partizan Savaşı, bir yöntem»
 Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://arantey.org>

Önceleri Bolivya'da olduğu gibi bu ve daha başka Amerika ülkelerinde yeni savaş tohumları doğup büyüyecek ve modern devrimcinin bu zorlu sanatının birlikte getirdiği tüm geçişlere rağmen serpileceklerdir. Birçoğu yanlışlarının kurbanı olarak ölecek, diğerleri keskinleşen acımasız savaşta düşecek, devrimci savaşın sıcaklığında yeni savaşçılar ve yeni liderler doğacaktır. Halkın kendisi, savaşın bizzat yaptığı ayırım çerçevesinde liderlerini ve savaşçılarını yetiştirecek ve baskı rejiminin yankee ajanları çoğalacaktır. Silahlı mücadelenin yürütüldüğü bütün ülkelerde bugün danışmanlar var. Yankee'lerin danışmanlık yaptığı ve eğittiği Peru ordusu bu ülkenin devrimcilerine karşı görünüşte başarılı bir temizleme harekatı yürüttü. Ama devrimci savaş merkezleri yeterli politik ve askeri beceriyle yaratıldıklarında pratikte yenilmez olabilecek ve yankee'lerin yeni birlikler göndermelerini gerekli kılacaklardır. Peru'da az tanınmış olsalar bile yeni kişiler gerilla savaşını yılmaz bir sebatla yeniden örgütlemektedirler. Küçük silahlı grupların zararsız kılınmasında yeterli olan eskimiş silahlar yavaş yavaş modern silahlara dönüşecek ve danışman gruplar, milli kukla orduları, gerilla savaşları karşısında çözülmekte olan bir yönetimin görece istikrarını korumak için artan sayıda düzenli birlikler göndermek zorunda olduklarını günün birinde görünceye kadar, Kuzey Amerika savaşçılarına dönüşecektir. Bu, Vietnam'ın yoludur; bu, halkların tutmak zorunda oldukları yoldur, bu, Amerika'nın tutacağı yoldur: söyle ki silahlı gruplar, yere çalma görevini yankee emperyalizmi için daha zor ve kendi davaları için daha kolay kılacak koordinasyon komiteleri gibi

birşey oluşturabileceklerdir. Kendisini halkların öncüsü Küba Devriminin sesiyle Tricontinental de dinletmeye başlayan, politik kurtuluş için yapılan son mücadelenin kapsamadığı bir kıta olan Amerika'nın çok daha büyük önemde bir görevi olacaktır: Dünyada bir ikinci, üçüncü Vietnam'ın yaratılması.

Son olarak kapitalizmin son aşaması olan emperyalizmin, dünyayı kapsayan bir sistem olduğu ve dünya çapında büyük bir cepheleşmeyle ezilmesi gerektiğini hesaba katmalıyız. Bu mücadelenin stratejik hedefi emperyalizmin imhası olmalıdır. Bize, bu dünyanın sömürülenlerine ve azgelişmişlerine düşen görev, emperyalizmin varoluş temellerini elinden almaktır; nitekim emperyalizm onlardan sermaye, hammadde, teknisyen ve ucuz işgücü alırken, baskı araçlarından başka birşey olmayan yeni sermayeler, silahlar ve her cinsten malzeme ihraç ederek ezilmiş halklarımızı tam bir bağımlılığa sürüklemektedir.

Öyleyse bu stratejik hedef saptamasının en önemli bölümü halkların gerçek kurtuluşu olacaktır, olayların çoğunluğunda silahlı mücadelenin olacağı ve Amerika'da sosyalist bir devrime dönüşme özelliğine hemen hemen kesinlikle sahip olacak bir kurtuluş.

Emperyalizmin yokedilmesi göze alındığında, Kuzey Amerika Birleşik Devletleri'nden başka kimse tarafından oluşturulmayan elebaşının kim olduğu saptanmalıdır. Taktik hedefi, düşmanı çevresinden koparıp onu yaşam alışkanlıklarıyla ger-

çeğin gücünün çarpıştığı yerlerde savaşmaya zorlamak olan, genel anlamda bir görevi gerçekleştirmek zorundayız. Düşman küçümsenemez, kuzey amerikalı asker, teknik yeteneklere sahiptir ve onu korkutucu kılacak ölçüde yardımcı araçlar tarafından desteklenmektedir. Onun sahip olmadığı şey, halen en amansız hasmı olan Vietnamlı askerlerin erişilmez derecede hükümleri altında bulundurdıkları, esasen ideolojik olarak kanıtlanmış eylem nedenidir. Biz bu orduya moralini yıpratmayı başardığımız ölçüde üstün gelebiliriz. Ve bu moral, onları bozguna uğratarak ve gittikçe daha fazla kayıp verdirerek yıpratılır.

Fakat zafere götüren bu kestirme yol daha şimdiden çok açıkça istenmesi gereken fedakarlıkları içermektedir. Ve bunlar, sürekli olarak mücadeleden kaçtığımız ve başkalarının bizim için kendilerini tehlikeye atmalarını istediğimiz zaman dayanmaya mecbur olacağımız fedakarlıklardan belki daha az acı verici olacaklardır.

Kendisini son olarak kurtaracak ülkenin bunu büyük olasılıkla silahlı mücadele olmaksızın yapacağı, bu halkın uzun süren ve emperyalistlerin vahşetiyle yürütülen savaşın acılarından kurtulacağı açıktır. Ancak evrensel nitelikteki bir kavgada bu mücadeleden ve sonuçlarından kaçmak her halde olanaksız olacaktır ve insan kötü sonuçlardan aynen, yada daha bile çok etkilenecektir. Geleceği önceden söyleyemeyiz, ancak hiçbir zaman, özgürlüğü özleyip de içine sürüklendiği mücadeleden kaçan ve özgürlüğü zaferden dökülecek bir ekmek kırıntısını bekler gibi bekleyen bir halkın sancaktarları olmayı istemek gibi aldatıcı bir baştan çıkmaya yenilmemeliyiz.

Her yararsız fedakarlıktan kaçınmak kesin olarak doğrudur. Bunun için de, bağımlı Amerika'nın kendisini barışçı yoldan kurtarmak için sahibolduğu mevcut olanakları ortadan kaldırmak bu kadar önemlidir. Bizim için bu sorunun çözümü açıktır; içinde bulunduğumuz an mücadeleye başlamak için uygun an olabilir yada olmayabilir, ama mücadele etmeden özgürlüğü elde edebileceğimiz konusunda hayale kapılamayız ve kapılmamalıyız. Ve mücadele ne yalnızca gözyaşartıcı gazlara karşı taşlarla karşı koyulan sokak çatışmaları, ne de barışçı genel grevler biçiminde olacaktır. Ve bu, iki, ilç günde yönetici oligarşilerin baskı mekanizmasını imha eden kızgın bir halkın kavgası da olmayacaktır; bu, uzun süren, cephesi, partizanların sığınaklarından, şehirlerden, savaşçıların evlerinden (baskı onların akrabaları arasında uygun kurbanlar arayacaktır), katliama uğramış ülke halkından, düşmanca hava akınlarının harabettiği köy ve şehirlerden oluşacak kanlı bir mücadeledir.

Bizi bu mücadeleye onlar sürüklüyor, mücadeleye hazırlanmaktan ve kabul etmeye karar vermekten başka çare kalmıyor. Başlangıçlar kolay değil, tersine çok zor olacak. Tüm baskı gücü, oligarşilerin kabalığa ve demagojiye olan tüm yetenekleri, davalarının hizmetine sunulacaktır. İlk dersteki ödevimiz hayatta kalmaktır, sonra, silahlı propagandanın, kelimenin vietnamca anlamıyla gerçekleştirileceği, yani kazanılsın yada kaybedilsin atılımlarm, çarpışmaların propagandasının her ne olursa olsun düşmanlara iletileceği gerillanın özentisiz modeline sıra gelecektir. Gerillanın yenilmezliğinin büyük öğretisi, sahipsizler kitlesinde kök salacak. Ulusal düşüncenin elektrikleştirici

gücü, daha zorlu baskı darbelerine karşı koymak için daha çetin görevlere hazırlık. Mücadele etkeni olarak kin, bir insan varlığının doğal sınırlarını çok fazla aşan ve onu etkin, zorba, seçici ve soğuk bir ölüm makinasına dönüştüren düşmana karşı vazgeçilmez kin. Askerlerimiz böyle olmalıdırlar, kin-siz bir halk kaba bir düşmanı yenemez.

Savaş, düşman onu nereye götürüyorsa oraya kadar götürülmelidir: onun evine, eğlence yerlerine. Savaş topyekun savaş haline getirilmelidir. Düşmana rahat bir soluk alacak zaman bile bırakmamalı, kışlalarının dışında ve hatta içinde bile; her nerede bulunuyorsa saldırılmalı, geçeceği her yerde ona sıkıştırılmış bir hayvan duygusu verilmelidir. O zaman onun morali yıkılacaktır. Gittikçe daha fazla hayvanlaşacak, bununla birlikte çöküntünün belirtileri farkedilecektir.

Ve bir gerçek, proletarya enternasyonalizmi gelişmelidir. Enternasyonal proleter ordularla ardında mücadele edilen sancağın, insanlığın kurtuluşunun kutsal davası olduğu gün, Vietnam'ın, Venezuela'nın, Guatemala'nın, Laos'un, Gine'nin, Kolombiya'nın, Bolivya'nın, Brezilya'nın —yalnızca silahlı mücadelenin bugünkü sahnelerini sayarsak— bayrakları ardında düşmek bir amerikalı, bir asyalı, bir afrikalı ve hatta bir avrupalı için aynı ölçüde onur verici ve erişilmeye değer olacaktır.

İnsanın, bayrağı altında doğmadığı bir ülkede döktüğü her kan damlası, sonradan kendi halkının kurtuluş mücadelesinde kullanılmak için, hayatta kalanların birlikte götüreceği, böylece kazanılmış bir deneydir.

Fikir ayrılıklarımızı azaltma ve herşeyi mücadelenin hizmetine sokma saati gelmiştir. Hara-

retli bilimsel tartışmaların özgürlük için mücadele eden dünyayı yerinden oynattığını, bütün bunları biliyoruz ve bunu gizleyemeyiz. Tartışmalarda diyalog ve uzlaşmanın tamamen olanaksız olmasa da çok zor sağlanan bir karakter ve böylesine bir keskinlik aldığını da biliyoruz. Kavgaya dönüşmeyecek bir diyalogun başlaması için çareler aramak boşuna çabadır. Ama düşman burada her gün darbeler indiriyor, bizi yeni darbelerle tehdit ediyor ve bu darbeler bizi birleştirecek, bugün, yarın yada öbür gün. Bunu ilk olarak kavrayanlar ve bu kaçınılmaz karara hazırlananlar, halkların saygı ve sevgisine erişmiş olacaklardır.

Her bir tarafın kendi görüş açısını savunduğu zehirleyicilik ve katılık karşısında biz, sahipsizler, fikir ayrılıklarını karara bağlamak için bu yada ötekinin tarafının tutamayız, kimi zaman bu veya öteki tarafın belli görüşleriyle, yada birinin görüşleriyle öteki tarafınkinden daha çok uzlaşsak bile. Mücadele anında şimdiki ayrılıkların görünür hale gelmesi, bir zayıflık anlamına gelir; bununla birlikte onları bulundukları aşamada lafla ortadan kaldırmayı istemek bir hayaldir. Tarih onları silecek yada gerçek açıklığına kavuşturacaktır. Mücadele içindeki dünyamızda, taktiğe ilişkin sınırlı hedeflerin elde edilmesindeki davranış yöntemini başkalarının onayına borçlu olan her fikir ayrılığı, saygıyla incelenmelidir. Emperyalizmin mücadele yoluyla topyekün imhasına, büyük stratejik hedefe gelince, acımasız kalmalıyız.

Zafer umutlarımızı şöyle özetleyelim: Emperyalizmin en sağlam kilidi olan Kuzey Amerika Birleşik Devletleri'nin emperyalist egemenliğinin devreden çıkarılmasıyla emperyalizmin yokedilmesi.

Taktik görev olarak : düşmanın, toprakları dışın-
da zorlu bir mücadeleye sokulmasıyla varoluş te-
mellerinden, yani ona bağlı olan bölgelerden yok-
sun bırakılmasıyla, arka arkaya yada gruplar ha-
linde, halkların adım adım kurtuluşunun gerçek-
leştirilmesi.

Bu uzun süreli bir savaş demektir. Ve, bir kez
daha yineleyelim, merhametsizce bir savaştır. Sa-
vaş gelip çattığında, kimse onu yumuşatırım diye
kendini aldatmasın ve kimse, halkı uğruna katla-
nabileceği savaşın sonuçlarının verdiği korkuyla,
savaşı kızıştırmakta tereddüt etmesin. Bu hemen
hemen tek zafer şansıdır.

Saatin çağrısından kaçamayız. Bunu, bize Vi-
etnam yiğitçe öğretisiyle, kesin zaferin elde edil-
mesi için verilen mücadelenin ve ölümün her gün-
kü trajik öğretisiyle göstermektedir. Kuzey Ame-
rika ulusunun reklam ettiği hayat standartlarına
alışmış, şimdi ise düşman bir dünyada dayanmak
zorunda olan emperyalizmin askerleri, orada, em-
peryalizmin getirdiği zorlukları tanıyorlar. Karşı
bölgeye girdiğini farketmeden kımıldayamayan ki-
şinin güvensizliği, tahkim edilmiş üslerden daha
ileri gitmeye cesaret edenlerin ölümü, tüm halkın
sürekli düşmanlığı. Bütün bunlar, ABD içinde bir
tepkiye neden olmaktadır, emperyalizmin zayıflat-
tığı bir faktörü ortaya çıkarmaktadır, kendi öz
topraklarının bile üzerindeki sınıf mücadelesini.

Eğer yeryüzünde kan borçlarıyla ve müthiş
trajedileriyle, her günlük yiğitlikleriyle, emperya-
lizme indirdiği bitmek tükenmek bilmez darbele-
riyle, dünya halklarının artan nefretlerinin saldırı-
sı karşısında emperyalizmin güçlerini parampar-
ça etmek için bir darbe için şiddetle bir, iki, üç, da-

ha fazla Vietnam gün ışığına çıksaydı, gelecek bize nasıl da aydınlık ve yakın görünecekti!

Ve biz hepimiz, darbelerimizin daha güçlü, daha güvenli ve mücadele eden halklar için her çeşit yardımın daha etkin olması için birleşmeyi başarabilseydik, gelecek o zaman nasıl da büyük ve nasıl da somut olurdu!

Yer kürenin küçük bir noktasında, çağrıda bulunduğumuz görevi yerine getiren ve verebileceğimiz az şeyi: hayatımızı, fedakarlığımızı kavganın emrine sunan bize, kanımızın suladığı ve artık bizim olan bir dünyada bu günlerden birinde son nefesimizi vermek düşerse, o zaman, eylemlerimizin etki alanını iyi ölçüp biçtiğimiz ve kendimizi büyük proleter ordunun elemanı olmaktan daha fazla birşey saymadığımız, ama Küba Devrimi'nden ve onun büyük kumandanının, dünyanın bu bölümüne karşı gösterdiği tutumdan çıkan büyük dersten gurur duyduğumuz bilinmelidir: «İnsanlığın kaderi tehlikede bulunuyorsa, bir insanın yada bir halkın maruz kaldığı tehlikeler yada fedakarlıklar ne ifade eder ki.»

Eylemlerimizin her biri emperyalizme karşı bir savaş çağrısı ve insan soyunun en büyük düşmanı Kuzey Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı halklara yapılan bir yoklama çağrısıdır. Savaş çağrımız kulaktan kulağa yayılacaksa ve silahlarımız elden ele geçecekse ve başkaları makinalı tüfek tarakasıyla ve yeni savaş ve zafer naralarıyla ölümlerimize ağıt yakacaksa, ölüm nereden gelirse gelsin, hoş geldi safa geldi.

partizan savaşı bir yöntem

Partizan savaşı, tarih boyunca, çeşitli koşullar altında ve farklı hedeflere varmak için pek çok kez uygulanmıştır. Son zamanlarda, çeşitli halk kurtuluş savaşlarında, halkın öncülerinin düşmana karşı üstün askeri potansiyele sahip kural dışı silahlı mücadele yolunu seçtiği yerlerde kullanılmıştır. Feodal, sömürgeci, yada yeni sömürgeci sömürüye karşı mücadelede, iktidarı ele geçirmek söz konusu olduğunda, Asya, Afrika ve Amerika bu eylemlerin sahnesi olmuştur. Avrupa'da ise kendi ordularının ve müttefik düzenli orduların tamamlayıcısı olarak kullanılmıştı (*).

Amerika'da, çeşitli nedenlerle partizan mücadelesine başvurulmuştur. Örnek olarak en yakın

(*) Anti-faşist mücadelede.

geçmişten seyyar yankee birliklerine karşı Nika-ragua Segovia'sında mücadele eden César Augusto Sandino'nun girişimi gösterilebilir. Ve yenilerde Küba'daki devrimci savaş. O zamandan beri kıtanın ilerici partilerinin teorik tartışmalarında partizan savaşının sorunları ortaya atılmakta ve uygulanma olanakları ile amaca uygunluğu, karşıt polemiklerin konusu olmaktadır.

İlerdeki notlarımız, partizan savaş ve doğru uygulanması hakkındaki görüşlerimizi ifade etmeye çalışacaktır.

Herşeyden önce, mücadelenin bu özel biçiminin hedefe ulaşmak için bir yöntem olduğu aydınlatılmalıdır. Her devrimci için zorunlu, şaşmaz olan bu hedef, politik iktidarın ele geçirilmesidir.

Bunun için Amerika'nın çeşitli ülkelerindeki özgül koşulların analizinde, o hedefe erişmek için uygulanan mücadele yönteminin basit bir kategoriyle açıklanabileceği bir gerilla kavramı kullanılmamalıdır.

Hemen şu soru ortaya çıkıyor: Tüm Amerika'da iktidarın ele geçirilmesi için partizan savaş yöntemi tek formül müdür? Yada her ne olursa olsun hakim biçim mi olacaktır? Yada mücadelede kullanılan tüm formüllerden yalnızca herhangi biri mi olacaktır? Ve son olarak şu soru: Kıtanın öteki somut durumlarında Küba örneği kullanışlı olacak mıdır? Polemik süresince, partizan savaş uygulamak isteyenler, kitle mücadelesini ihmal ediyorlar diye eleştirilmektedirler —sanki bunlar karşıt yöntemlermiş gibi. Bu görüş açısının içerdiği düşünceyi reddediyoruz; partizan savaş bir halk savaşıdır, bir kitle mücadelesidir. Halkın desteği olmadan savaşın bu türünü gerçekleştirmeye-

yi istemek, kaçınılmaz bir felaketin başlangıcıdır. Partizanlar, herhangi bir toprağın belirli bir yerine yerleşmiş, silahlı, mümkün olan tek stratejik hedefe, iktidarın ele geçirilmesine yönelik bir dizi askeri eylemi uygulamaya hazır, halkın savaşçı öncüleridir. Onlar, bölgenin ve söz konusu bütün arazinin köylü-işçi kitlesi tarafından desteklenir. Bu ön koşullar olmadan partizan savaşından bahsedilemez.

«Küba Devrimi'nin deneylerinden Latin Amerika kıtasındaki devrimci hareket için üç önemli ders çıkarılabilir: 1) düzenli bir orduya karşı savaşta halkın güçleri galip gelebilirler; 2) her zaman bir devrim için tüm koşullar olgunlaşınca kadar beklemek gerekmez, ayaklanmanın yönetimi bu tür koşulları kendisi yaratabilir; 3) Latin Amerika kıtasının az gelişmiş ülkelerindeki silahlı mücadele, özellikle kırsal bölgelerde sürdürülmelidir.»

Bunlar, Amerika'daki devrimci mücadelenin gelişmesi için Küba'nın getirdiği öğretilerdir ve bunlar partizan savaşının gelişmeye başladığı kıtamızın herhangi bir ülkesine uygulanabilir.

İkinci Havana Deklarasyonu şunu belirtiyor: «Ülkelerimizde az gelişmiş bir sanayiin koşulları yanında feodal karakterde bir tarım düzeni vardır. Böylece —şehirli işçilerin hayat koşulları zor olsa da— kırsal kesimdeki halkın hâlâ baskı ve sömürünün bu korkunç koşulları altında yaşadıkları ortaya çıkar. Kırsal kesimdeki halk —istisnalar dışında— zaman zaman % 70'in üzerine çıkan bir oranda Latin Amerika halkının hem de mutlak çoğunluğunu oluşturur. Yerleşim yerleri çoğu kez şehirler olan büyük toprak sahipleri dışında, bu

büyük kitlenin geri kalan kısmı, latifundiyalarda, karşılığında pek az para ödenen gündelik işlerle yada ortaçağdan hiçbir bakımdan aşağı kalmayan sömürü koşulları altında kendi toprağını işleyerek hayatını kazanmaktadır. Bu durumlar, Latin Amerika'da yoksul kırsal kesim halkının büyük bir devrimci potansiyel güç oluşturmalarının nedenidir.

Sömürücü sınıfın politik iktidarının dayandığı şiddet cihazını oluşturan, geleneksel savaş için eğitilmiş ve donatılmış ordular, köylülerin çok iyi bildiği kırlık bölgelerde onların kural dışı mücadeleleriyle karşılaştıklarında, tamamen etkisiz kalırlar; düşen her devrimciye karşı on adam kaybederler, şehirlerde işçi ve öğrencileri bozguna uğrattıklarında böbürlendikleri akademi taktiklerini ve askeri gösterilerini sahneye koyma fırsatı tanımayan bir görünmez ve yenilmez hasma göğüs germek zorunda oldukları için, moral bozukluğu müthiş bir hızla aralarında yayılır.

Partizanların nisbeten dar kadrosunun başlangıçtaki mücadelesi durmadan yeni güçlerle desteklenir; kitle hareketi ansızın patlak verir, eski düzen yavaş yavaş bin parça olur, sonra işçi sınıfının ve şehirli kitlenin kavgayı tayin ettiği hüküm anı gelir.

Mücadelenin ta başından beri —düşmanlarının sayısından, gücünden ve kaynaklarından bağımsız olarak— bu ilk kadroları yenilmez kılan nedir? Bu halkın desteğidir ve kadrolar gittikçe daha yüksek derecede kitlelerin bu desteğinin hükmü altında olacaktır.

Bununla birlikte köylülük, içinde tutulduğu bilgisizlik ve yaşadığı tecrit durumundan dolayı,

devrimci aydınların ve işçi sınıfının devrimci ve politik yönetimini gereksinen bir sınıftır; bu, köylülüğün o olmaksızın kendiliğinden mücadeleye giremeyeceği ve zaferi ele geçiremeyeceği bir yönetimdir.

Latin Amerika'nın bugünkü tarihi koşullarında ulusal burjuvazi, anti-feodal ve anti-emperyalist mücadeleyi yürütemez. Çıkarları yankee emperyalizmininkilerle çelişkili olsa da, sosyal devrim korkusuyla felce uğratılan ve sömürülen kitlelerin sesiyle korkutulmuş olan uluslarımızdaki bu sınıfın yankee'lere karşı göğüs geremediğini deney göstermektedir.

Amerika'nın devrimci programının en önemli noktasını oluşturan bu açıklamaların etki alanı diğer yandan İkinci Havana Deklorasyonu ile şöyle tamamlanmaktadır: «Her bir ülkenin subjektif koşulları yani bilinci, örgütlenmesi, yönetimi, devrimi, gelişme derecesine göre hızlandırır yada geciktirir.

Fakat er veya geç her tarihi dönemde, objektif koşullar olgunlaştığında, bilinç kazanılır, örgüt oluşturulur, yönetim mükemmelleşir ve devrim gerçekleşir.

Bunun barışçı yoldan mı olacağı, yoksa çok sancılı bir doğumla mı dünyaya geleceği devrimcilere bağlı değildir; bu, yeni toplumun oluşmasına karşı direnen eski toplumun gerici güçlerine bağlıdır; yeni toplum ki, çelişkilerden doğar ve eski toplumu bağrında taşır. Devrim tarihte bir ebe rolü oynar. O, zorunlu olmadıkça şiddet tedbirlerine başvurmaz, ama doğumun imdadına yetişmenin zorunlu olduğu her seferinde bu tedbirleri tereddütsüz uygular. Bir doğum ki köleleştiril-

miş ve sömürülmüş kitlelere daha iyi bir yaşamın umudunu getirir.

Latin Amerika'nın birçok ülkesinde, bugün devrim kaçınılmazdır. Bu gerçek, herhangi bir kişinin iradesi tarafından belirlenmez. Bu, Amerikan insanının içinde yaşadığı korkunç sömürü koşullarıyla, kitlelerin devrimci bilincinin gelişmesiyle, emperyalizmin dünya çapındaki bunalımıyla boyunduruk altına alınmış halkların evrensel mücadelesiyle hareketiyle belirlenir.» (*) Amerika'daki partizan sorununun tüm analizinde bu ilkelerden yola çıkacağız.

Bir hedefe ulaşmak için bir mücadele yönteminin sözkonusu olduğunu saptıyoruz. İlk hedefi incelemeliyiz ve burada, Amerika'da, silahlı mücadeleden başka bir yöntemle iktidarı ele geçirmenin mümkün olup olmadığını görmeliyiz.

Barışçı mücadele kitle hareketleri yoluyla olabilir ve —özel bunalım durumlarında— halk güçlerinin iktidarı alacakları ve proletaryanın diktatörlüğünü kuracakları yumuşamaya hükümetleri zorlayabilir. Teoride doğru! Bunu amerikan panoramasının yardımıyla araştırdığımızda ilerideki mantıki sonuçlara varmalıyız! Birçok ülkede iktidar bunalımı ve bazı sübjektif koşullar da olsa, bu kıtada genellikle, kitleleri, burjuva ve toprak sahipleri hükümetlerine karşı şiddet eylemlerine sürükleyen objektif koşullar vardır. Tüm koşulların varolduğu ülkelerde iktidarı ele geçirmek için harekete geçmemek, elbette ki doğrudan doğruya suç olurdu. Tüm koşulların varolmadığı ülkelerde ise çeşitli alternatiflerin ortaya çıkması ve her söz-

konusu ÷lkeye uygulanabilir bir karara teorik tartışmalardan varılması olağandır. Tarihin razı gelmediğı tek şey, proletarya politikası teorisyen ve uygulayıcılarının hesaplarındaki yanlışlımlardır. Hiç kimse bir öncü partinin ünvanına, resmi bir üniversite diplomasına olduğı gibi talip olamaz. Öncü parti olmak, iktidar mücadelesinde işçi sınıfının başında olmak, işçi sınıfını iktidarı ele geçirmeye götürmeyi ve bunun için de en kısa yolu bulmayı bilmek demektir. Bu, devrimci partilerimizin görevidir ve hesapta yanlışla olmaması için analiz derin araştırıcı ve esaslı olmalıdır. Bugün Amerika'da oligarşik diktayla halkın baskısı arasında bir kararsız denge durumu gözlenmektedir. Biz 'oligarşik' kelimesini, feodal yapıların az yada çok baskınlık durumuna rağmen her bir ÷lkenin burjuvazi ve toprak sahipleri sınıfları arasındaki gerici ittifakın tanımlanması için kullanıyoruz. Bu diktalar, bütün kısıtlamasız sınıf egemenliğı dönemi süresince, işlerinin kolaylaştırılması için kendi kendilerine verdikleri belirli bir yasallık çerçevesi içinde vardılar —ama biz halkın öneminin son derece büyük olduğı bir aşamayı yaşamaktayız; halk, burjuva yasallığının kapılarına dayanmıştır ve bu yasallık, kitlelerin zorlamasını durdurmak için kendi yaratıcıları tarafından çiğnenmek zorundadır. Hiç şüphesiz, her zorba yasanın utanmazcasına çiğnenmesi, üstelik bunun onayı için sonradan yasa çıkarılması, halk güçlerini daha büyük bir gerilime itmektedir. Bu yüzden oligarşik diktaya, cephesel bir çatışma olmadan, anayasa gerçekliğini değıştirmek ve proletaryayı daha da boğmak için eski yasa hükümlerinden yararlanmaya çalışmaktadır. Burada bir kiste, işte burada çelişki or-

taya çıkmaktadır. Halk artık diktanın eski ve yeni baskı tedbirlerine giderek daha az katlanmakta ve onları yıkmaya çalışmaktadır. Biz hiçbir zaman burjuva devletin otoriter ve baskıcı sınıf karakterini unutmamalıyız. Lenin ondan şöyle sözeder: «Devlet, sınıf çelişkilerinin **uzlaşmazlığının** ürünü ve ifadesidir. Devlet, sınıf çelişkileri objektif olarak nerede, ne zaman ve hangi ölçüde **uzlaştırılmıyorsa** orada, o zaman, o ölçüde ortaya çıkar. Öte yandan devletin varolması sınıf çelişkilerinin uzlaşmaz olduklarını kanıtlar.» (*) Demek oluyor ki, sömürücü sınıf diktası yerine mazur gösterici tarzda kullanıldığında ‘demokrasi’ kelimesinin, kavramının derinliğini kaybetmesine ve yalnızca, vatandaşın belirli, daha büyük yada daha küçük özgürlükleri anlamına gelmesine izin vermemeliyiz. Kendi kendine devrimci iktidar sorusunu yöneltmeden sadece belirli bir burjuva yasallığının eski haline getirilmesi için mücadele etmek belirli, egemen sınıfların daha önceden kurmuş oldukları diktatörce bir düzenin geri gelmesi için mücadele etmek demektir. Bu, ne olursa olsun, mahkûma ucunda daha az ağır bir gülle olan bir pranganın vurulması için savaşmak demektir.

Bu tür anlaşmazlık koşullarında oligarşi kendi anlaşmalarını, kendi sahte demokrasisini bozmakta ve bu arada baskı amacıyla kurulmuş üst-yapının yöntemlerinden yararlanmaya çalışsa da, halka saldırmaktadır. Bunda yeniden Lenin’in sorusu ortaya çıkmaktadır: «Ne Yapmalı? Cevaplıyoruz: Şiddet sömürücülerin ayrıcalığı değildir, sömürülenler de, onu uygulayabilirler ve dahası,

(*) V. İ. Lenin, Devlet ve Devrim

uygun anda kullanmalıdırlar. Marti diyordu ki: «Suçlu olan, bir ülkede kaçınılabılır bir savaşı hazırlayandır ve kaçınılmaz bir savaşı hazırlamayı ihmal edendir.»

Lenin kendi payına şöyle diyordu: «Sosyal demokrasi savaşa hiçbir zaman duygusal bir görüş açısından bakmamıştır ve bakmaz. O, kesin olarak savaşı, insanlar arasındaki anlaşmazlıkların ortadan kaldırılmasının zalim bir aracı olarak lanetler, ancak, savaşın, toplumlar sınıflara bölündüğü sürece, insanın insan tarafından sömürülmesi varolduğu sürece, kaçınılmaz olduğunu bilir ve bu sömürüye son vermek için, her zaman ve her yerde kendi sömürücü, egemen ve baskıcı sınıflarının başvurdukları savaştan vazgeçmeyeceğiz.» Lenin bunu 1905'te söyledi; daha sonraları, **'Proleter devrimin askeri program'**ında sınıf mücadelesinin yapısı üzerine derin bir analiz yaptığında şunu saptıyordu: «Sınıf savaşını kabul eden kişi, sınıflı toplumda sınıf mücadelesinin doğal ve belli koşullar altında kaçınılmaz bir ilerleme, gelişme ve keskinleşme gösterdiği iç savaşları da kabul etmekten kendini alamaz. Bütün büyük devrimler bunu onaylar. İç savaşları inkar etmek yada unutmak, en büyük oportünizme düşmek ve sosyalist devrimden vazgeçmek demek olacaktır.»

Bu demektir ki, yeni toplumların ebesi olan şiddetten korkmamalıyız; yalnız şiddet, tam, halk önderlerinin en uygun koşulları buldukları anda serbest bırakılmalıdır.

Bu koşullar hangileridir? Bunlar, birbirlerini tamamlayan ve kendileri tarafından mücadele sürecinde yavaş yavaş derinleşen iki etkene sübjektif olarak bağlıdırlar: bir değişimin zorunluluğu-

nun bilinci ve bu devrimci değişim olanağının gerçekliği; bunlar, —hemen hemen tüm Amerika'da mücadelenin gelişmesi için fazlasıyla uygun olan objektif koşullar— o amaca erişmek için gösterilen iradenin sağlamlığı ve dünyadaki yeni güçler dengesi ile birlikte hareketin türünü belirlemektedir.

Sosyalist ülkeler ne kadar uzak da olsalar, mücadele eden halklara yaptıkları olumlu etkiler daima hissedilir olacak ve onların eğitici örnekleri onlara daha büyük güç verecektir. Bu yılın (*) 26 Temmuzunda Fidel Castro şöyle diyordu: «Ve devrimcilerin görevi, herşeyden önce şimdi, dünyadaki güçler dengesinde meydana gelmiş olan değişiklikleri farkedebilmek, hissedebilmek ve bu değişikliğin halkların mücadelesini kolaylaştırdığını kavrayabilmektir. Devrimcilerin, Latin Amerikalı devrimcilerin görevi, güçler dengesindeki değişikliğin Latin Amerika'da sosyal devrim mucizesini doğurmasını beklemek değildir, tersine, bu değişikliğin devrimci hareket için güçler dengesinde sunduğu tüm avantajların doğru olarak kullanılmasıdır ve devrimlerin yapılmasıdır!»

«Belirli özel durumlarda politik iktidarın ele geçirilmesine ulaşmak için devrimci savaşı uygun bir araç olarak kabul ediyoruz; ama bizi zafere götürecek Fidel Castro'ları, büyük önderleri nereden bulalım?» diyen kişiler vardır. Fidel Castro her beşeri varlık gibi tarihin bir ürünüdür. Amerika'daki ayaklanma hareketlerini yönetecek askeri ve politik önderler —mümkünse tek kişide bir araya gelmiş olanlar— savaş sanatını, savaş yön-

teminin kendisiyle öğrenerek elde edeceklerdir. İnsanın yalnızca okul kitaplarından öğrenebileceği bir sanat ve meslek yoktur. Mücadele bu durumda en büyük ustadır.

Tabiidir ki, görev ne basit olacaktır, ne de tüm sürecinde ağır tehditlerden uzak. Silahlı mücadelenin gelişmesinde, devrimin geleceği için çok büyük tehlike taşıyan iki an vardır. Bunlardan ilki hazırlık aşamasında meydana gelir ve çözümlenme biçimi, halk güçlerinin berrak hedef bilincinin mücadele ve kararlılığının bir ölçüsünü gösterir. Burjuva devlet halkın sahibolduklarının üstüne yürüdüğünde, bu üstünlük anında saldıran düşmana karşı bir savunma eylemi başlamalıdır. Objektif ve sübjektif asgari şartlar gelişmişse, savunma, silahlı bir savunma olmalıdır, ancak şu biçimde ki halk güçleri düşman darbelerinin yalnızca karşılayıcıları olmasınlar; silahlı savunma sahnesinin, peşine düşülenlerin son bir sığınağına dönüşmesine de izin verilmemelidir. Belirli bir durumda halkın savunma hareketi olan çete savaşı, düşmana saldırı yeteneğini kendi içinde saklamaktadır ve sürekli geliştirmelidir. Bu yetenektir ki, çete savaşının karakterini halk güçlerinin katalizörü olarak yavaş yavaş zamanla belirler. Bu demektir ki, çete savaşı pasif bir kendini savunma değildir, saldırıyla savunmadır ve böyle olduğu kabul edildiği an, politik iktidarın ele geçirilmesi çete savaşının son hedefidir.

Bu ilk an anlamlıdır. Toplumsal süreçlerde şiddetle şiddetsizlik arasındaki fark karşılıklı atışların sayısı ile ölçülemez; o, akıp giden somut durumlarla ilişkilidir. Ve kendi göreceli zayıflığının bilincindeki halk güçlerinin, durumun geriye gitmemesi

amacıyla düşmanı, gerekli adımları atmaya zorlaması gereken anı teşhis etmeyi bilmek zorunludur. Oligarşik dikta - halkın baskısı dengesi bozulmalıdır. Dikta, düzenli olarak, önemli bir şiddet uygulaması olmadan paçayı kurtarmayı dener. Onu, kendisini maskesiz, yani, gerici sınıfların baskıcı diktası olarak gerçek kalıbı içinde göstermeye zorlayarak, kimliğinin ortaya çıkmasına yardım edilir, bu da mücadeleyi artık geriye dönüşün olmayacağı son haddede kadar keskinleştirecektir. Diktayı kartlarını açmaya —ya vazgeçmeye yada kavganın bedelini ödemeye— zorlayacak halk güçlerinin işlevlerini yerine getirmesi gibi geniş ölçüde silahlı bir eylemin güvenilir başlangıcı buna bağlıdır.

İkinci tehlikeli anın hakkından gelmek halk güçlerinin büyüyen gelişiminin kudretine bağlıdır. Marx her zaman şunu önerirdi: devrimci süreç bir kez işlemeye başlamışsa, proletarya aralıksız darbe indirmelidir. Sürekli derinleşmeyen bir devrim, geri giden bir devrimdir. Mücadele edenler yorgun, güvenlerini yitirmeye başlarlar ve sonra burjuvazinin bize önceden o kadar sık talim ettirdiği manevralardan herhangi biri tasarlanan etkiyi meydana getirebilir. Bu, seçimler sırasında devrik diktatörden daha melek yüzlü ve daha tatlı sesli bir baya iktidarın devri ile, yada genellikle ordu tarafından yürütülen ve bu arada dolaylı veya dolaysız ilerici güçleri destek olarak kullanan gericilerin bir hükümet darbesiyle olabilir. Daha başka manevralar düşünülebilir, fakat taktik hileleri araştırmak amacımız değildir.

Dikkati aslında yukarıda sözü edilen askeri cunta manevrasına yoneltiyoruz. Askerler gerçek

demokrasi için ne yapabilirler? Gerici sınıfların ve emperyalist tekellerin yalnızca egemenlik aletleri olduklarına ve sahiboldukları silahlar oranında değerli bir tabaka olarak sadece çıkarlarının korunması için gayret gösterdiklerine göre, onlardan hangi sadakat istenebilir?

Askerler, baskıcılar için zor durumlarda fesat çıkarıyor ve fiilen yenilmiş bir diktatörü deviriyorlarsa, askerlerin, bunu, diktatörün onların sınıf çıkarlarını, şiddetin son kertesine sarılmadan —bu da bugünkü koşullar altında oligarşinin çıkarlarına genellikle uygun değildir— koruyamadığı için yaptıkları kabul edilmelidir.

Bu düşünce asla, askerlerin, etkin oldukları sosyal çevreden koparılmış, tek tek mücadele edenler olarak yararlı kılınmasının reddi anlamına gelmemektedir. Ve bu yararlı kılma, onların bir tabakanın temsilcileri olarak değil de mücadele edenleri olarak bağlı olacakları devrimci yönetim çerçevesinde olacaktır.

Artık çok geride kalan zamanlarda Engels 'Fransa'da İç Savaş'ın üçüncü baskısına önsözde şöyle yazıyordu: «(Her devrimden sonra) işçiler silahlıydılar; bu yüzden devlet dümeninde bulunan burjuvazi için işçilerin silahsızlandırılması ilk buyruktur. Bu yüzden işçilerin mücadele ederek kazandığı her devrimden sonra, işçilerin yenilgisiyle biten yeni bir mücadele.»

Herhangi bir türden biçimsel bir değişime varılan ve stratejik olarak bir geri adımın izlediği, sürüp giden bu mücadeleler oyunu kapitalist dünyada yıllarca tekrarlandı.

Dahası, proletaryanın bu biçimde sürekli al-

datılması, periyodik olarak yükselmelerle dolu bir asırdan fazla bir süreyi artık geride bırakmıştır.

İlerici partilerin liderleri burjuva yasallığının belli görüşlerinden yararlanarak bir süre devrimci eylem için daha elverişli koşulları koruma hevesine kapılarak, kavramları karmakarışık bir hale getirirler —eylem sürecinde çok sık rastlanan bir görüntü— ve kesin stratejik hedef olan **iktidarın** ele geçirilmesini unuturlarsa, bu da tehlikeli olur.

Marksist - leninist yol gösterici partiler, ani karışıklıkları çözümleyebilir ve kitleleri temel çelişkilerin çözümü için doğru yola sokarak çok yüksek bir derecede seferber edebilirlerse, kısaca incelediğimiz devrimin bu iki zor anı ortadan kaldırılabılır.

Konu üzerinde çalışırken, büyük bir olasılıkla silahlı mücadele düşüncesi ve mücadele biçimi olarak partizan savaşı yönteminin kabulüne gideceğini varsaydık: Amerika'nın bugünkü koşulları altında partizan savaşını niçin doğru yol sayıyoruz? Bize göre, bir gerilla eyleminin zorunluluğunu Amerika'daki mücadelenin merkezi ekseni olarak belirleyen temel nedenler vardır.

1. İktidarda kalmak için düşmanın mücadele edeceği açıkça kabul edilirse, baskı ordusunun tahrip edilmesi düşünülmelidir; onu tahrip etmek için, **karşısına bir halk ordusu çıkarılmalıdır**. Bu ordu kendiliğinden meydana gelmez, o düşmanın hediye etmekte olduğu silah depolarından silahlanmalıdır ve bu, eşit savunma ve manevra olanakları olmaksızın, halk güçlerinin ve onun liderlerinin **daima daha üstün askeri kuvvetlerin sal-**

dırılarına uğrayacakları acımasız ve çok uzun bir mücadeleyi gerektirmektedir.

Buna karşılık mücadeleye elverişli bölgelerde yerleşmiş partizan kadroları devrimci yönetimin güvenlik ve sürekliliğini garanti ederler. Halk ordusunun kurmayı tarafından yönlendirilen şehir güçleri, görmemezlikten gelinemeyecek önemde eylemler başarabilirler. Bu grupların muhtemel parçalanması, kırsal müstahkem mevkilere, kitlelerin devrimci ruhunun katalizörü olarak etkinlikte bulunmaya ve daha ilerideki kavgalar için yeni güçler örgütlemeye devam eden yönetim kurmayını, devrimin ruhunu, öldüremeyecektir.

Bunun dışında bu bölgede, tüm geçiş döneminde sınıf diktatörlüğünü etkin bir biçimde yönlendirecek olan geleceğin devlet cihazının yaratılması görevi başlar. Mücadele ne kadar uzun sürerse, yönetim sorunları o kadar büyük ve karmaşık olacak ve bunların çözümü, kadroları, gelecek bir dönemde iktidarı sağlamlaştırma ve ekonomiyi geliştirme gibi zorlu bir görev için hazırlayacaktır.

2. Latin Amerika köylülüğünün genel durumu ve yerli ve yabancı sömürücüler arasında sosyal bir ittifak durumu çerçevesinde, feodal yapılara karşı mücadelelerinin zaman zaman daha patlayıcı olan karakteri.

İkinci Havana Deklarasyonuna geri dönelim: «Amerika halkları geçen yüzyılın başlarında kendilerini ispanyol sömürge egemenliğinden kurtardılar, ama sömürden kurtaramadılar. Feodal büyük arazi sahipleri ispanyol valilerinin yetkilerini üzerlerine aldılar, kızıl derililer acı dolu köleliklerinde kalakaldılar, Latin Amerika insanı yine bu yada başka biçimde bir köle olarak kaldı ve halk-

ların en küçük umutları bile oligarşilerin iktidarı ve yabancı sermayenin boyunduruğu altında ezilmektedir. Şimdiye kadarki Amerika gerçeği budur, şu yada bu nüansla, şu yada bu değişiklikle. Bugün Amerika, İspanyol sömürge emperyalizminde olduğundan çok daha kötü, çok daha kudretli ve çok daha acımasız bir emperyalizme bağımlıdır.

Latin Amerika devriminin önüne geçilmez objektif ve tarihi gerçeği karşısında yankee emperyalizminin tutumu nedir? Latin Amerika halklarına karşı bir sömürge savaşının yönetimine hazırlık; Latin Amerika halklarının mücadelesini ateşle ve kılıçla bozguna uğratmak için askeri cihazın, politik bahanelerin ve gerici oligarşilerin temsilcileriyle anlaşmalar biçiminde görünüşte yasal vesilelerin yaratılması.»

Bu objektif durum bize, köylülülerimizin içinde bir işe yaramadan uyuklayan gücü ve onları Amerika'nın kurtuluşu için verimli kılma zorunluluğunu göstermektedir.

3. Mücadelenin kıtasal karakteri.

Amerika'nın özgürlüğünü elde etmesinin bu yeni aşaması belirli bir toprak üzerinde iktidar için mücadelede, iki yerel gücün boy ölçüşmesi midir? Bu zor. Mücadele tüm halk güçleriyle tüm baskıcı güçler arasında bir ölüm kalım mücadelesi olacaktır. Yukarıda geçen pasajlar da bunu önceden söylüyor.

Yankee'ler çıkar birliğinden dolayı ve Amerika'daki mücadele kesin olduğu için araya gireceklerdir. Aslında şimdiden baskı birliklerinin hazırlanması ve kıtasal bir mücadele cihazının örgütlenmesiyle araya girmektedirler. Fakat bundan

böyle bunu var güçleriyle yapacaklar; halk güçlerini emirlerindeki tüm yoketme silahlarıyla cezalandıracaklar; devrimci iktidarın güçlenmesine izin vermeyecekler; buna rağmen böyle bir iktidar başarılı olursa, yeniden saldırıya geçecekler, onu tanımayacaklar, devrimci güçleri bölmeyi deneyecekler, her türden sabotajcıyı sokacaklar, sınır anlaşmazlıkları yaratacaklar, yeni devleti ekonomik bakımdan boğmaya, kısacası yoketmeye girişmeleri için öteki gerici devletleri bunlara karşı kıskırtacaklardır.

Bu amerikan panoraması karşısında, tecrit edilmiş bir ülkede zaferin ele geçirilmesi ve sağlamlaştırılması zorlaşmaktadır. Baskı güçlerinin birleşmesine halk güçlerinin birleşmesiyle karşılık verilmelidir.

Baskının dayanılmaz bir dereceye eriştiği tüm ülkelerde isyan bayrağı dikilmelidir, bu bayrak tarihi zorunluluk nedeniyle kıtasal özellikler taşıyacaktır. Ant sıradağları, Fidel'in dediği gibi, Amerika'nın Sierra Maestra'sı olacak ve bu kıtanın kapsadığı muazzam topraklar emperyalizmin iktidarına karşı ölüm kalım mücadelesinin sahnesi olacaktır.

Mücadelenin ne zaman bu kıtasal karakteri alacağını ve ne kadar süreceğini söyleyemeyiz; fakat kaçınılmaz tarihi, ekonomik ve politik koşulların sonucu olduğu ve rotası değiştirilemeyeceği için, yükseleceğini ve zafere ulaşacağını önceden söyleyebiliriz. Koşullar gerektirdiğinde, öteki ülkelerdeki durumdan bağımsız olarak mücadeleye başlamak, her ülkedeki devrimci gücün görevidir. Mücadelenin gelişimi yavaş yavaş tüm stratejiyi tayin edecektir.

Kıtasal karakter öndeyişi, her iki yandaki güçlerin analizinden ortaya çıkmaktadır, ama bu, bağımsız hareketi asla dışında bırakmaz. Mücadele- nin bir ülkenin bir noktasında başlaması, onun, tüm topraklarındaki mücadeleyi geliştirmesini nasıl belirliyorsa, devrimci savaşın kızışması da komşu ülkelerde yeni koşulların gelişmesine yardımcı olur.

Devrimlerin gelişmesi normal olarak ters orantılı med-cezir biçiminde olmuştur. Devrimci med olayının karşıtı karşı-devrimci cezir olayıdır ve tersine devrimci düşüş anlarında karşı-devrimci bir kabarma vardır. Bu anlarda halk güçlerinin durumu tekrar güçleşecektir ve onlar en az gerilemeye uğramak için en iyi savunma araçlarına sarılmaktadırlar. Düşman fevkalade kuvvetlidir, kıtasaldır. Bu yüzden, sınırlı etki alanı olan kararlara varmak için yerel burjuvazilerin görece zayıflığı temel alınmamalıdır.

Bu oligarşilerin silahlı halkla muhtemel ittifakı daha az düşünülebilir. Küba Devrimi alarm zilini çaldı. Güçlerin kutuplaşması tam olacaktır: bir tarafta sömürenler, ötekinde sömürülenler. Küçük burjuva kitlesi çıkarlarına yada politik becerisine göre ona hitabeden şu yada bu partiye eğilim gösterecektir. Tarafsız kalmak bir istisna olacaktır. Devrimci savaşın böyle bir görünümü olacaktır.

Bir gerilla odağının nasıl oluşabileceğini görelim.

Nisbeten küçük çekirdek gruplar, ister bir karşı saldırıya izin vermek amacıyla, ister büyük saldırıdan esnekçe kaçınmak ve orada etkin olmak amacıyla olsun, partizan savaş için elverişli

mevziler seçerler. Aşağıdaki noktalar açıkça ortaya çıkarılmalıdır: ilk anda partizanların görece zayıflığı, işlerini, kırsal alanda yerleşmekle, halkla ilişkiler kurarak ve ilerde destek noktaları olabilecek yerleri tahkim ederek çevreyi tanımakla sınırlandırarak kadar büyüktür. Burada adı geçen ön koşullar altında gelişimine başlayan bir partizan birliğinin hayatta kalabilmesi için üç şart vardır: sürekli hareketlilik, sürekli uyanıklılık, sürekli şüphe. Askeri taktiğin bu üç unsurunun doğru uygulanması olmaksızın partizan birliği zor hayatta kalır. Şu hatırlatılmalıdır ki, bu anlarda, gerilla savaşçısı, çizilmiş hedefin büyüklüğü ve onun gerçekleşmesi için yapılması gereken fedakarlıkların çokluğu ölçüsünde yiğitlik kazanacaktır.

Bu fedakarlıklar, günlük çatışmalar, düşmanla adam adama çarpışmalar olmayacaktır; bunlar çok daha ince ve partizanlar için ruhen ve bedenen çok daha zor dayanılacak biçimler olacaktır.

Belki düşman orduları tarafından çok kötü bozgunlara uğratılacaklardır; kimi zaman gruplara bölünecekler, tutuklanırlarsa işkence görecekteler, etkinlik için seçilmiş bölgelerde kuduz hayvanlar gibi izlenecekler, düşmanın peşlerinde olması huzursuzluğu onları sürekli kovalayacak, ileri sürülen nedenin ortadan kalkmasıyla baskı birliklerinden kurtulmak için, korkutulmuş köylülerin bile onları belli durumlarda teslim edeceklerine dair, herkese ve herşeye şüpheyle bakacaklardır; ölümün bin kez mevcut bir kavram ve zaferin, yalnızca bir devrimcinin hayal edebileceği rüya olduğu anlarda ölümden yada zaferden başka bir alternatif olmamacasına.

Çete savaşının kahramanlığı budur; bu yüz-

den yürüyüşe geçmenin de mücadelenin bir biçimi olduğu, belirli bir anda bir çatışmanın yolundan çekilmenin, mücadelenin bir biçiminden başka birşey olmadığı söylenir. Hedef saptama, ya düşmandan daha büyük birlikler toplayabilmek, yada kırsal alandan yararlanarak avantajlar sağlamak suretiyle güçler oranını tersine çevirerek, düşmanın genel üstünlüğü karşısında, seçilmiş bir noktada görelî bir üstünlüğe erişmek için taktik formül bulmayla olur. Bu koşullar altında taktik zafer muhakkaktır; görelî üstünlük açık seçik değilse harekete geçmemek daha iyidir. Zafere götürmeyen hiçbir çatışmaya girilmemelidir; buna karşılık çatışmanın nasıl ve ne zaman olacağı seçilebilir.

Bir unsuru olduğu büyük politik-askeri eylem çerçevesinde çete savaşı, yavaş yavaş kök salacak ve sağlam bir temele oturacak; bundan sonra partizan ordusunun gelişmesi için temel bir unsur olan üsler oluşacaktır. Bu üsler, düşman ordusunun ancak yüksek kayıplar pahasına girebileceği noktalardır; devrimin kale burçları, partizanların daima daha ileri ve daha yürekli akınları için barınak ve atlama tahtasıdır.

Taktik ve politik güçlükler aynı zamanda aşıldığında bu ana erişilecektir. Partizanlar halkın öncüsü olarak hiçbir zaman işlevlerini, cisimlendirdikleri görevi unutmamalı ve bu yüzden, kitlelerin tam desteğine dayanan devrimci iktidarın kurulması için gerekli politik ön koşulları yaratmalıdırlar.

Köylülüğün büyük istekleri, koşulların elverdiği ölçüde ve biçimde, tüm halkın birbirine bağlı

ve kararlı bir topluluk oluşturacağı şekilde karşılanmalıdır.

İlk anların askeri durumu zorlu olacaksa, politik durum da daha az çetin olmayacaktır; ve bir tek askeri hata çete savaşını tasfiye edebilirse, politik bir hata da bunun gelişimini uzun dönemler süresince engelleyebilir.

Mücadele politik-askeridir, böyle gelişmeli ve bundan ötürü böyle anlaşılmalıdır.

Çete savaşı, gelişme sürecince, eylem yarı çapının, boyutları için daha az partizanın gerekli olduğu bir bölge üzerine geldiği ve partizanların bu bölgede aşırı yoğun oldukları bir noktaya varır. Bundan sonra liderlerden birinin, sağlam bir partizanın, başka bir bölgeye gittiği ve partizan savaşının gelişim dizisini tekrarladığı, tabii ki merkezi başkumandanlık emrinde olan, arı kovanındakine benzeyen olay başlar.

İşte burada, bir halk ordusu yaratılmadan zafferin umud edilemeyeceğine işaret etmek yararlıdır; partizan güçleri belirli bir genişliğe kadar yayılabilirler, kentlerdeki ve düşmanın geçebileceği öteki bölgelerdeki halk güçleri, düşmana zarar verebilirler - fakat gericiliğin askeri potansiyeli buna rağmen aynen kalabilir. Nihai sonucun düşmanın yok edilmesi olması gerektiği daima gözönünde tutulmalıdır. Bu amaçla yaratılan bütün bu yeni bölgeler, artı, düşman hatları gerisinde gedikler oluşturmakta olan bölgeler, artı, en önemli şehirlerde harekât yapan güçler devrimci başkumandanlığa tabi olmalıdırlar. Bir ordunun üstünlüğünü gösteren kusursuz hiyerarşik kumanda yapısının olması istenmeyebilecek ama stratejik bir kumanda yapısı istenecektir.

Partizan birlikleri belirli bir hareket özgürlüğü içersinde, en emin ve en kuvvetli bölgelerden herhangi birinde yerleşmiş olan merkezi genel karargâhın tüm stratejik talimatlarını yerine getirmeli ve gerektiği anda güçlerin birleşmesi için koşulların hazır olmasını sağlamalıdırlar.

Partizan savaşı yada kurtuluş savaşının kural olarak üç aşaması vardır: birincisi, kaçmakta olan küçük silahlı gücün düşmana darbe indirdiği stratejik savunma aşaması; silahlı güç, küçük bir çevrede pasif bir savunma yapmak için sinmez, tersine, savunması, yerine getirebileceği sınırlı saldırılardan oluşur. Bundan sonra düşmanın ve gerillanın eylem olanaklarının istikrarlı olduğu denge noktasına ve nihayet büyük kentlerin işgaline, büyük kesin çarpışmalara, düşmanın tamamen yokedilmesine götürecek olan baskı ordusunun çevrilmesi son aşamasına varılır. Her iki gücün birbirlerini karşılıklı ciddiye aldıkları denge noktasına erişildikten sonra partizan savaşı, bundan sonraki gelişimi sürecinde yeni özellikler kazanır. Manevra kavramı kabul edilmeye başlar: istihkamlara hücum eden büyük kıtalar, kıtaların kaydırılmasıyla hareket savaşı ve göreceli vurma gücü olan saldırı araçları. Fakat düşmanın buna rağmen elinde tuttuğu direnme ve karşı saldırı kapasitesinden dolayı manevralar savaşı partizanların yerini tutmaz; takviye edilmiş partizan silahlı güçlerinden kolordulu bir halk ordusu billurlaşınca kadar manevralar savaşı yalnızca partizanların sonucu yaratmalarının bir biçimidir. Bu anda bile partizanlar, silahlı kuvvetlerin büyük bir bölümünün eylemlerini önleyerek, haber bağlantılarını keserek,

düşmanın tüm savunma cihazını sabote ederek «saf» biçimlerinde ortaya çıkacaklardır.

Savaşın kıtasal olacağını önceden söyledik. Bu, savaşın uzun süreli olacağı anlamına da gelir; savaşın birçok cephesi olacaktır, çok kana, uzun zaman boyunca sayısız hayata malolacaktır. Ama bunun dışında, Amerika'da sahneye çıkan güçlerin kutuplaşması görüntüleri, halkın silahlı öncüleri yoluyla iktidarın ele geçirilmesi anında, bunu başaran ülke yada ülkelerin baskıcı emperyalistleri ve yerli sömürücüleri aynı zamanda tasfiye edecekleri gelecek devrimci savaşlarda, sömürenlerle sömürülenler arasındaki açık ayırımı anlamına gelmektedir. Sosyalist devrimin ilk aşaması bilirlenmiş olacaktır; halklar yaralarını sarmaya ve sosyalizmin kurulmasına girişmeye hazır olacaktır.

Başka, daha az kanlı olanaklar var olacak mıdır?

ABD'nin kıtamızdan aslan payını kopardığı dünyanın son paylaşımı yapılabilecek çok oldu; bugün Eski Dünyanın emperyalistleri yeniden biçimleniyorlar ve AET'nin gücü kuzey amerikalıları bile korkutuyor. Bütün bunlar, emperyalistler arası mücadelede, daha sonra belki en güçlü ulusal burjuvazilerle ittifak içinde sahneye çıkmak için seyirci olarak hazır bulunma olanağının var olabileceği düşüncesine uygun düşebilir. Sınıf savaşında pasif bir politikanın hiçbir zaman iyi sonuçlar getirmemesi ve belirli bir anda ne kadar devrimci görünürse görünsün burjuvaziyle ittifakların yalnızca geçici karakter taşıması dışında, başka bir görüş biçiminin kabul edilmesine neden olan zamanla ilgili gerekçeler vardır. Amerika'da çelişki-

nin keskinleşmesi, emperyalist kampta pazarlar için mücadele çelişkisinin «normal» gelişimini bozacak kadar hızlı gözükmetedir.

Ulusal burjuvazilerin büyük çoğunluğu kuzey amerikan emperyalizmi ile birleştiler ve her bir ülkedeki emperyalizm gibi aynı kadere katlanmak zorundadırlar. Ulusal burjuvazilerle öteki emperyalizmler arasında anlaşmaların yapıldığı yada kuzey amerikan emperyalizmiyle olan çelişkilerin çöküşüne geline durumlarda bile bu, **tüm sömürülenler ve tüm sömürenlerin** gelişiminin sürecine ister istemez katılacağı temel bir mücadele çerçevesinde meydana gelir. Sınıf düşmanlarının uzlaşmaz güçlerinin kutuplaşması, şimdiye kadar ganimetin paylaşımında sömürenler arasındaki çelişkilerin gelişiminden çok daha çabuk olmuştur. Bunlar iki kamptır: alternatif, her bir birey için ve her bir özel halk tabakası için daha berrak olacaktır. İlerleme İçin İşbirliği Örgütü, önüne geçilemiyeni durdurmak için bir deneydir.

AET'nin yada herhangi bir emperyalist grubun Amerika pazarları üstüne yürümesi, baş çelişkinin gelişmesinden daha çabuk olursa, o zaman, geriye tüm mücadeleyi yürüten ve son hedeflerinin açık bilincine varan yeni gönüllülerden yararlanan halk güçlerini açılmış gediklere kama olarak sokmak kalır.

Sınıf düşmanına ne bir mevzi, ne bir silah, ne de bir sır emniyet edilebilir, yoksa bunlar yitirilir.

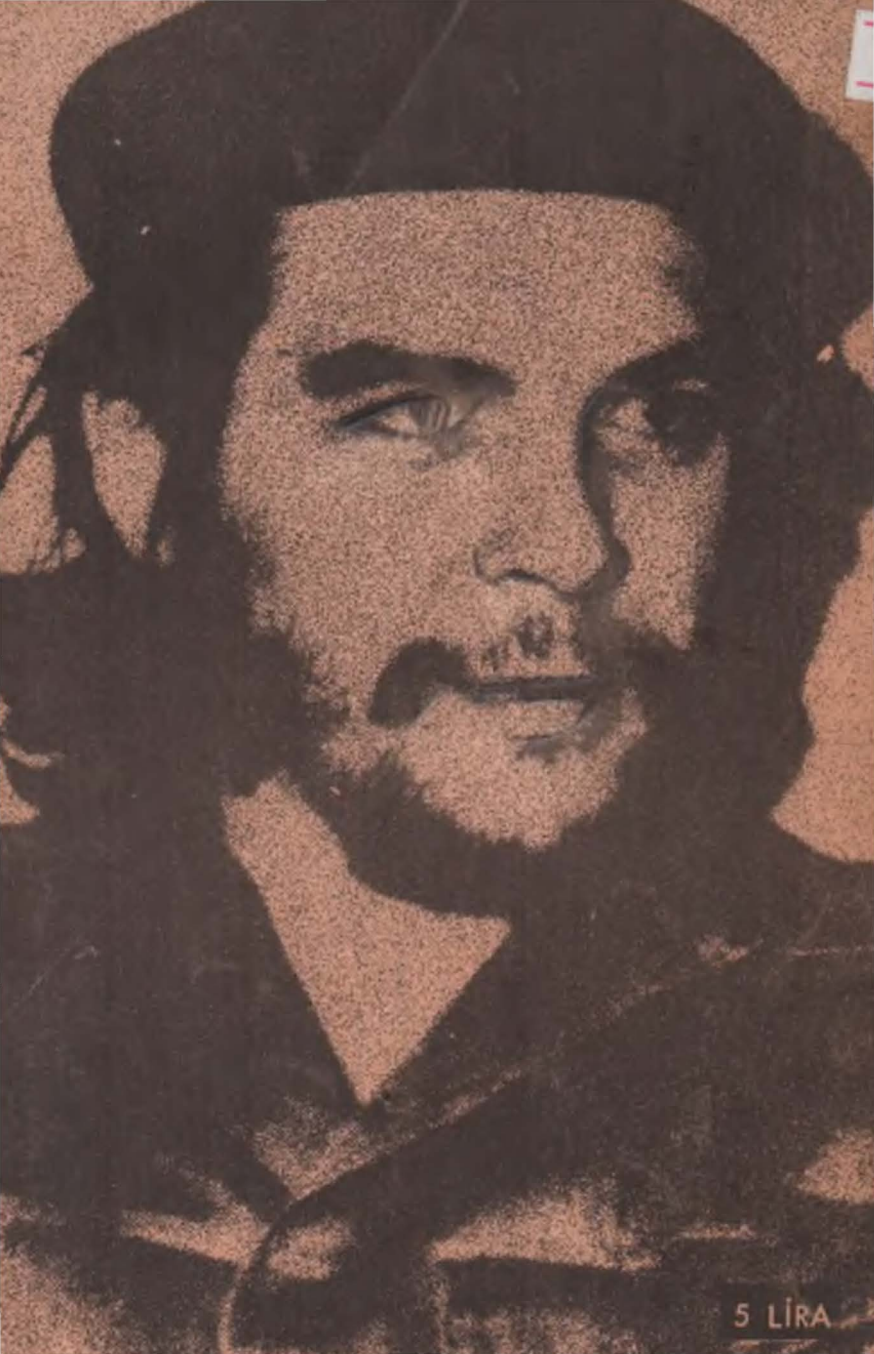
Gerçekte Amerika mücadelesinin patlaması meydana gelmektedir. Fırtına merkezi Venezuela'da mı, Guatemala'da mı, Kolombiya'da mı, Peru'da mı, Ekvator'da mı... olacaktır; şimdiki müfreze çatışmaları yalnızca hiç meyva vermemiş bir

huzursuzluk gösterisi mi olacaktır? Bugünkü mücadelelerin sonucunun ne olacağı durumu değiştirmez. Şu yada bu hareketin geçici olarak yolundan çıkması nihai sonuçta bir rol oynamaz. Belirleyici olan günden güne artan mücadele kararlılığıdır: devrimci değişimin zorunluluğunun bilincidir, devrimci değişim olanağının gerçekliğidir.

Bu bir öndeyiştir. Bunu, tarihin bize hak vereceği kanısıyla yapıyoruz. Amerika'nın ve emperyalist dünyanın objektif ve sübjektif faktörlerinin analizi, İkinci Havana Deklarasyonuna dayanan bu iddiaların doğruluğu için bize teminat veriyor.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
İKİ... ÜÇ... DAHA FAZLA VIETNAM YARATALIM...	5
PARTİZAN SAVAŞI - BİR YÖNTEM	31

5 LIRA